

B.A. (2022) (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-III Examination: Oct/Nov.-2023**Sociology (Optional) Paper-IV****SOCO4: Social Movement in India****Day and Date: Friday, 08/12/2023****Total Marks: 60****Time: 11.00 AM To 1.00 PM****Instructions:**

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 For social movements success, organization &.....is necessary.
A) Organization B) Ways C) Leadership D) Structure
- 2 Social movement is a .....process.
A) continuous B) Institutional C) Objective D) Casual
- 3 .....Defined a concept of structural stress.
A) Bloomer B) Lundberg C) Spencer D) Nail Spencer
- 4 Stockdal stated..... structural elements of social movements.
A) 5 B) 6 C) 4 D) 2
- 5 .....is necessary for healthy society.
A) Social movements B) Social momentum C) Social structure D) Social health
- 6 .....is the editor of daily newspaper 'the Hindu'.
A) P. Sainath B) Keshavrao Jedhe C) Sharad Joshi D) Sharad Pawar
- 7 In 1888.....was arrived in India.
A) Lord Curzon B) Duke of Cannought C) Lord Welsly D) Lord Mount Batten
- 8 'Peasant strike is a peasant movement' this definition is given by.....
A) D.N. Dhanagre B) Cathelin Gog C) A.R. Desai D) N.G. Ranga
- 9 The leader of champarnya movement was.....
A) Mahatma Phule B) Raju Shetty C) Mahatma Gandhi D) Sharad Joshi
- 10 Mopla movement started in.....state.
A) Karnatak B) Keral C) Andhrapradesh D) Goa
- 11 21 kalmi dalit agenda was published at.....
A) Jabalpur B) Bhopal C) Aurangabad D) Lakhnow
- 12 Dr. Babasaheb Ambedkar did a Mahad Chavdar Tale Satyagrah in.....year.
1) 1927 B) 1932 C) 1926 D) 1936
- 13 On 15 August 1936, Babasaheb Ambedkar established....
A) Swatantra Majur Paksha B) Swatantra Matdar Sangha C) Golmaje Parishad D) Manusmriti

14 In Kolhapur's Bindu Chouk dalit Mahasangha was established on.....

A)7July 1992 B)8 July 1992 C)5July 1992 D)10 July 1992

15 .....is the architect of Indian Constitution.

A)Dr.Ambedkar B) Mahatma Phule C) Jawaharlal Nehru D)Shahu Maharaj

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

- 1 Characteristics of social movements
- 2 Nail Smelser's elements of social movements.
- 3 Champarnya movement
- 4 Bamsef

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

- 1 What is social discontent
- 2 Kheda Satyagrah
- 3 Explain 21 kalmi dalit agenda & Bhopal declaration
- 4 Describe reservation movements in Maharashtra

Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two).

15

- 1 Explain peasant problems in India.
- 2 Explain different problems of dalit in India.

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 सामाजिक चळवळीला यश प्राप्त होण्यासाठी जशी संघटनेची गरज असते तशी-----ची गरज असते .
अ)संघटन ब)मार्गाची क)नेतृत्वाची ड)संरचना
- 2 सामाजिक चळवळ ही-----प्रक्रिया आहे .
अ)निरंतर ब)संस्थीकृत क)उद्दिष्ट्ये ड)नैमीतिक
- 3 -----यांनी संरचनात्मक तणाव ही संकल्पना मांडली .
अ)ब्लूमर ब)लुंडबर्ग क)स्पेन्सर ड)नेल स्मेल्सर
- 4 स्टॉकडल यांनी सामाजिक चळवळीबाबत-----संरचनात्मक घटक सांगितले आहेत .
अ)पाच ब)सहा क)चार ड)दोन
- 5 निकोप समाजासाठी-----महत्वाच्या असतात .
अ)सामाजिक चळवळी ब)सामाजिक गती क)सामाजिक रचना ड)सामाजिक स्वास्थ्य
- 6 द हिंदू या दैनिकाचे संपादक-----आहेत .
अ)पी.साईनाथ ब)केशवराव जेधे क)शरद जोशी ड)शरद पवार
- 7 १८८८ मध्ये-----भारत भेटीवर आले होते .
अ)लॉर्ड कर्झन ब)ड्युक ऑफ कनॉट क)लॉर्ड वेलस्ली ड)लॉर्ड माउंट

- 8 शेतकरी आंदोलने म्हणजे शेतकरी चळवळ आहे असे-----यांनी म्हटले आहे .
अ)द.ना.धनागरे ब)कॅथलीन गॉंग क)ए.आर.देसाई ड)एन.जी.रंगा
- 9 चंपारण्य चळवळीचे नेतृत्व-----यांनी केले.
अ)महात्मा फुले ब)राजू शेटी क) महात्मा गांधी ड) शरद जोशी
- 10 मोपला चळवळ.....राज्यात सुरु झाली.
अ) कर्नाटक ब)केरळ क) आंध्रप्रदेश ड)गोवा
- 11 २१ कलमी दलित अजेंडा.....या ठिकाणी प्रसिध्द करण्यात आला
अ)जबलपूर ब)भोपाळ क) औरंगाबाद ड) लखनौ
- 12 महाडच्या चवदार तळ्याचा सत्याग्रह बाबासाहेब आंबेडकरांनी.....साली केला.
अ)१९२७ ब)१९३२ क)१९२६ ड)१९३६
- 13 १५ ऑगस्ट १९३६ रोजी बाबासाहेबांनी.....स्थापना केली.
अ)स्वतंत्र मजूर पक्ष ब) स्वतंत्र मतदार संघ क)गोलमेज परिषद ड) मनुस्मृती
- 14 दलित महासंघाची स्थापना.....रोजी कोल्हापूरच्या बिंदू चौकात झाली .
अ) ७जुलै १९९२ ब)८जुलै १९९२ क)५जुलै १९९२ ड)१०जुलै १९९२
- 15 भारतीय राज्यघटनेचे शिल्पकार म्हणून..... यांना ओळखले जाते.
अ)डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर ब)महात्मा फुले क)जवाहरलाल नेहरू ड)शाहू महाराज

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 सामाजिक चळवळींची वैशिष्ट्ये लिहा
- 2 सामाजिक चळवळींचे नेल स्मेलसर यांनी सांगितलेले घटक लिहा.
- 3 चंपारण्य चळवळ
- 4 बामसेफ

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 सामाजिक असंतोष म्हणजे काय?
- 2 खेडा सत्याग्रह
- 3 २१ kalmi दलित अजेंडा आणि भोपाळ डीक्लरेशन वर्णन करा.
- 4 महाराष्ट्रातील आरक्षनाविषयीच्या चळवळी लिहा.

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 भारतातील शेतकऱ्यांच्या समस्यांचा आढावा घ्या.
- 2 भारतातील दलितांच्या विविध समस्यांचे स्वरूप स्पष्ट करा.

*****

Model Answer Paper

B.A. (2022) (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-III Examination: Oct/Nov.-2023

Sociology (Optional) Paper-IV

SOCO4: Social Movement in India

Day and Date: Friday, 08/12/2023

Total Marks: 60

Time: 11.00 AM To 1.00 PM

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 सामाजिक चळवळीला यश प्राप्त होण्यासाठी जशी संघटनेची गरज असते तशी-----ची गरज असते .

अ)संघटन ब)मार्गाची क)नेतृत्वाची ड)संरचना

Option 3

2 सामाजिक चळवळ ही-----प्रक्रिया आहे .

अ)निरंतर ब)संस्थीकृत क)उद्दिष्ट्ये ड)नैम्मीतिक

Option 1

3 -----यांनी संरचनात्मक तणाव ही संकल्पना मांडली .

अ)ब्लूमर ब)लुंडबर्ग क)स्पेन्सर ड)नेल स्मेल्सर

Option 4

4 स्टॉकडल यांनी सामाजिक चळवळीबाबत-----संरचनात्मक घटक सांगितले आहेत .

अ)पाच ब)सहा क)चार ड)दोन

Option 1

5 निकोप समाजासाठी-----महत्वाच्या असतात .

अ)सामाजिक चळवळी ब)सामाजिक गती क)सामाजिक रचना ड)सामाजिक स्वास्थ्य

Option 1

6 द हिंदू या दैनिकाचे संपादक-----आहेत .

अ)पी.साईनाथ ब)केशवराव जेधे क)शरद जोशी ड)शरद पवार

Option 1

7 १८८८ मध्ये-----भारत भेटीवर आले होते .

अ)लॉर्ड कर्झन ब)ड्युक ऑफ कनॉट क)लॉर्ड वेलस्ली ड)लॉर्ड माउंट

Option 2

8 शेतकरी आंदोलने म्हणजे शेतकरी चळवळ आहे असे-----यांनी म्हटले आहे .

अ)द.ना.धनागरे ब)कॅथलीन गॉग क)ए.आर.देसाई ड)एन.जी.रंगा

Option 1

9 चंपारण्य चळवळीचे नेतृत्व-----यांनी केले.

अ)महात्मा फुले ब)राजू शेटी क) महात्मा गांधी ड) शरद जोशी

Option 3

10 मोपला चळवळ.....राज्यात सुरु झाली.

अ) कर्नाटक ब)केरळ क) आंध्रप्रदेश ड)गोवा

Option 2

11 २१ कलमी दलित अजेंडा.....या ठिकाणी प्रसिध्द करण्यात आला

अ)जबलपूर ब)भोपाळ क) औरंगाबाद ड) लखनौ

Option 2

12 महाडच्या चवदार तळ्याचा सत्याग्रह बाबासाहेब आंबेडकरांनी.....साली केला.

अ)१९२७ ब)१९३२ क)१९२६ ड)१९३६

Option 1

13 १५ ऑगस्ट १९३६ रोजी बाबासाहेबांनी.....स्थापना केली.

अ)स्वतंत्र मजूर पक्ष ब) स्वतंत्र मतदार संघ क)गोलमेज परिषद ड) मनुस्मृती

Option 1

14 दलित महासंघाची स्थापना.....रोजी कोल्हापूरच्या बिंदू चौकात झाली .

अ) ७जुलै १९९२ ब)८जुलै १९९२ क)५जुलै १९९२ ड)१०जुलै १९९२

Option 3

15 भारतीय राज्यघटनेचे शिल्पकार म्हणून..... यांना ओळखले जाते.

अ)डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर ब)महात्मा फुले क)जवाहरलाल नेहरू ड)शाहू महाराज

Option 1

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

1 सामाजिक चळवळींची वैशिष्ट्ये लिहा

Ans:

2 सामाजिक चळवळींचे नेल स्मेलसर यांनी सांगितलेले घटक लिहा.

Ans:

3 चंपारण्य चळवळ

Ans:

4 बामसेफ

Ans:

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 सामाजिक असंतोष म्हणजे काय?

Ans:

2 खेडा सत्याग्रह

Ans:

3 २१ kalmi दलित अजेंडा आणि भोपाळ डीक्लरेशन वर्णन करा.

Ans:

4 महाराष्ट्रातील आरक्षनाविषयीच्या चळवळी लिहा.

Ans:

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 भारतातील शेतकऱ्यांच्या समस्यांचा आढावा घ्या.

Ans:

2 भारतातील दलितांच्या विविध समस्यांचे स्वरूप स्पष्ट करा.

Ans:

*****